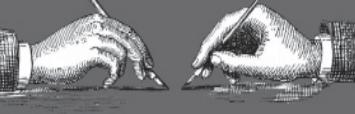

संपादकीय

कोकणवासी महणा, पण...

कोकणातील मुंबईकरांना 'चाकरमानी' नको, 'कोकणवासी' महणा, असे फर्मान उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी नुकतेच परिपक्वद्वारे काढले. काही महिन्यांपूर्वीच अजित पवार यांनी मुंबई-गोवा महामार्गाची बहुचर्चित दूरवस्था दूर करण्याचे शिवधनुष्य शिरावर घेतले. गेल्या काही महिन्यांत अनेकांना असा कोकणवासीविषयी उमळा येतो आहे का, असा प्रश्न कोकणसुपुत्रांना पडला.

रायगड जिल्हाच्या पालकमंत्रिपदाचा वाद खदखदत राहिल्याने असेल किंवा रायगड, रत्नागिरीमधून आपल्या पक्षाची बाजू अधिक चांगली करण्यास वाव आहे, हे दिसल्याने कोकणवासीच्या प्रश्नांत दादाना रस निर्माण झाला असेल? असो दर वेळी प्रत्येक गोषीत असे राजकीय हेतू शोधणे योग्य नाही; तेहा खोरोखर आता एकूणच राजकीय स्तरावर सर्वांनाच कोकणभूमीच्या विकासाला लागलेली ओवेहोटी भरून काढण्यासाठी मनोमन मायेची भरती आली असेल, तर त्याचेही स्वागतच. कोकणवासी मात्र म्हणताहेत, आम्हाला कोणत्याही नावाने हाक मारा; पण आमच्या वर्षानुवर्षे भिजत पडलेल्या समस्या आधी सोडवा.

गणेशोत्सवाच्या काळात दर वर्षीच भारप्रद चतुर्थीच्या आदल्या दिवशीपर्यंत लक्षावधी कोकणवासी मुंबईतून आपापल्या गावांकडे जातात. शीगणरायाची प्राणप्रतिष्ठा झाल्यावर भजन-दर्शनाला लोक एकमेकाकडे जातात. त्या वेळी वर्षानुवर्षे मुंबईकरांना एक प्रश्न ठरलेला असतो, तो म्हणजे 'तुम्ही कसे आलात' आणि 'किती वेळ लागला'? त्यावर प्रत्येक कोकणवासी संगवून संगवून आपले प्रवासपर्वण करतो आणि वाहतुककडी, खड्डे आदी विघ्नांची नवनवी दालनेच खुली करत जातो. गोवा महामार्गाचा राष्ट्रीय क्रमांक झटकन बदलला, परंतु स्थिती पालटण्यास १५ वर्षे लागली. आजही पळस्ये ते नागोठें, संगमेश्वर ते रत्नागिरी हे पड्ये खराबच आहेत. वडगळ ते अलिबाग, मुरुड, रोहा, हे मार्ग तर कायम खड्डगळांमध्येच आहेत. चिपळूनसह काही पुलांची कामे अर्धवर्तच आहेत. केंट्रीय मंत्री नितीन गडकी यांनीही बहुधा या मार्गापुढे हातच टेकले. महामार्गावरच्या खड्डगळांमध्ये झिरपलेल्या पैशांबद्दल आजवर तरी कोणाला शिक्षा झाली?

कोकण रेल्वेमार्गामुळे लोकांची स्वस्तात गावी जाण्याची सोय झाली; परंतु रेल्वेमार्गावरही रखडपटी व तिकिटाची अनुपलब्धता या समस्या आहेत. कोकण रेल्वे महामंडळ भारतीय रेल्वेमध्ये विलीन करण्याचा प्रश्न असाच कित्येक वर्षे कागदावर पडून आहे. कोकणाच्या क्षेत्रात कोकण रेल्वेसाठी स्वतंत्र टर्मिनल नाही, दुपदीकरण खर्चीक व वेळाखाल आहे, त्यामुळे कोकणातून कोकणवासीयांसाठी गाड्या सोडण्यास मर्यादा येतात. ती या वेळी रेळेतून मोटारी नेण्याची अभिनव सुविधा करण्यात आली, परंतु ती कोलाहलून तिथपर्यंत मोटार नेणे हेच तर मोठे भयंकर काम! या सेवेचे तिकिट तर अधिक आहेच, शिवाय चढ-उतार व प्रवासाचा कालावधीही जास्त. पनवेलवरून अशी सोय करून दिल्यास या योजेनेला अधिक प्रतिसाद मिळू शकतो. कोकणातून लोकांना सोयीची रत्नागिरी पैसेंजर दादरेवजी दिव्यापर्यंतच येते किंवा कित्येकदा काही गाड्या अचानक दिवा, पनवेलमध्ये रद्द केल्या जातात. प्रवाशांना रेल्वे इतके गृहीत कसे धरू शकते?

रेल्वे स्थानकांपासून बससुविधांचीही वानवा असते. खेरे तर थोडेफार सामान नेण्याची व्यवस्था असलेल्या बसगाड्या रेल्वे स्थानकांवरून अधिक संख्येने चालवायला हव्यात. रिक्षा, व्हॅन यांचे विशिष्ट अंतरासाठीचे दर निश्चित करून द्यायला हवेत. या समस्या काही केवळ गणपती उत्सवापुरत्या नाहीत. त्यातही सिधुरुग, रत्नागिरी, रायगड या तिनीही जिल्हांमध्यांना समस्यांचे स्वरूप वेगवेगळे आहे. या जिल्हांच्या विकासाची दूरगामी दिशा व नियोजन करणेही गरजेचे आहे. नित्याच्या प्रवाशांना हे त्रास आणि दिव्य, तर मग हे जिल्हे पर्यटकांचे स्वागत तरी कसे करणार?

महाराष्ट्रातील राजकारणात ओबीसी आरक्षणाचा बळी जाण्याची शक्यता

OBC आरक्षण

भारतातील आरक्षण व्यवस्था ही सामाजिक शैक्षणिक व अर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय घटकांना न्याय देण्यासाठी करण्यात आलेली आहे. ओबीसी आरक्षण हा त्याचा एक महत्वाचा घटक असून देशाच्या राजकीय, सामाजिक व्यवस्थेवर याचा खोलवर परिणाम झालेला आहे. ओबीसी समाजाता राष्ट्रीय पातळीवरती २७% आरक्षण व महाराष्ट्र राज्यामध्ये ओबीसी समाजाता १९ टक्के आरक्षण दिलेले आहे. मराठा समाजासाठी यापूर्वी कोणतेही स्वतंत्र आरक्षण नव्हते परंतु आपाणाला ही आरक्षणाची आवश्यकता आहे अरी भावना मराठी समाजामध्ये निर्माण झालेने, मराठा समाजानेही आरक्षणाची मागाणी करण्यास सुरुवात केली. १९९० पासून त्यांची विविध पातळीवरती आरक्षणाची मागाणी जोर धरू लागलेली. तथापि न्यायालयीन प्रक्रियेमध्ये त्यांना वेगवेगळ्या ठिकाणी अपयश आल्याने त्यांनी ओबीसी आरक्षणाशी संबंध जोडण्याचा जोरदार प्रयत्न सुरु केला असून ओबीसी मधूनच मराठ्यांना आरक्षण मिळावे यासाठी त्यांनी आताचा मोठा संघर्ष उभा केलेला आहे.

आताची मराठा समाजाची ओबीसी मधून आरक्षणाची मागाणी याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठी समाजाने केशाप्रकारे स्वतःची मागाणी उचलून धरली व न्यायालयीन प्रक्रियेमध्ये त्यांना केशाप्रकारे अपयश आले याबाबतचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे.

मराठा समाजाने प्रथमत: १९९० च्या दशकापासून आरक्षणाची मागाणी सुरु केली.

२०१४ मध्ये महाराष्ट्र सरकारने मराठ्यांना १६ टक्के आरक्षण जाहीर केले परंतु ते न्यायालयाने रद्द केले. २०१८ मध्ये पुढी महाराष्ट्र शासनाने एसईबीसी सोशियल ॲड एन्युकेशनल बॉर्डवर्ड क्लास या नावाने आरक्षण दिले. या आरक्षणाला न्यायालयीन आव्हान देण्यात आल्यानंतर प्रकरण उच्च न्यायालय ते सर्वोच्च

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठी समाजाने केशाप्रकारे स्वतःची मागाणी उचलून धरली व न्यायालयीन प्रक्रियेमध्ये त्यांना केशाप्रकारे अपयश आले याबाबतचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे.

मराठा समाजाने प्रथमत: १९९० च्या दशकापासून आरक्षणाची मागाणी सुरु केली.

२०१८ मध्ये एकूण ५० टक्के आरक्षण होईल नोंदी नोंदी सापडल्याचे आधारे हा दावा करण्यात आला. परंतु या संदर्भमध्ये न्यायालयाने स्पष्ट केले आहे की ओबीसी यादीत समावेश करण्याचा अधिकार फक्त केंद्र सरकारचा आहे. राज्य सरकार किंवा स्थानिक प्रशासन स्वतःहून कोणतीही जात ओबीसी मध्ये घालू शकत नाही. यामध्ये फक्त वैयक्तिक नोंदीवरून संपूर्ण समाजाता ओबीसी दर्जा मिळू शकत नाही. यासाठी राष्ट्रीय ओबीसी आयोगाचा अभ्यास, पुरावे आणि केंद्र शासनाची मान्यता आवश्यक आहे.

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने एकूण ५०% ची मर्यादा ओलांडू नये. या वेळी मराठ्यांना दिलेले १६ टक्के आरक्षण हे कमी करून बारा टक्के शिक्षणात व ३३ टक्के नोकरीत इतके मर्यादित केले. म्हणजेच याचे विवेचन करण्यात आला. याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाचा नावाने रद्द केले. २०१८ मध्ये पुढी महाराष्ट्र शासनाने एसईबीसी सोशियल ॲड एन्युकेशनल बॉर्डवर्ड क्लास या नावाने आरक्षण दिले. या आरक्षणाला न्यायालयीन आव्हान देण्यात आल्यानंतर प्रकरण उच्च न्यायालय ते सर्वोच्च

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने केशाप्रकारे स्वतःची मागाणी करू नये, असे स्पष्ट बजावलेले आहे. ओबीसी समाज याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाची मान्यता आवश्यक आहे.

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने एकूण ५०% ची मर्यादा ओलांडू नये. या वेळी मराठ्यांना दिलेले १६ टक्के आरक्षण हे कमी करून बारा टक्के शिक्षणात व ३३ टक्के नोकरीत इतके मर्यादित केले. म्हणजेच याचे विवेचन करण्यात आला. याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाचा नावाने रद्द केले. २०१८ मध्ये पुढी महाराष्ट्र शासनाने एसईबीसी सोशियल ॲड एन्युकेशनल बॉर्डवर्ड क्लास या नावाने आरक्षण दिले. या आरक्षणाला न्यायालयीन आव्हान देण्यात आल्यानंतर प्रकरण उच्च न्यायालय ते सर्वोच्च

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने केशाप्रकारे स्वतःची मागाणी करू नये, असे स्पष्ट बजावलेले आहे. ओबीसी समाज याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाची मान्यता आवश्यक आहे.

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने एकूण ५०% ची मर्यादा ओलांडू नये. या वेळी मराठ्यांना दिलेले १६ टक्के आरक्षण हे कमी करून बारा टक्के शिक्षणात व ३३ टक्के नोकरीत इतके मर्यादित केले. म्हणजेच याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाचा नावाने रद्द केले. २०१८ मध्ये पुढी महाराष्ट्र शासनाने एसईबीसी सोशियल ॲड एन्युकेशनल बॉर्डवर्ड क्लास या नावाने आरक्षण दिले. या आरक्षणाला न्यायालयीन आव्हान देण्यात आल्यानंतर प्रकरण उच्च न्यायालय ते सर्वोच्च

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने केशाप्रकारे स्वतःची मागाणी करू नये, असे स्पष्ट बजावलेले आहे. ओबीसी समाज याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाची मान्यता आवश्यक आहे.

याचे विवेचन करण्यापूर्वी मराठा समाजाने एकूण

अक्षराज मीडियाचे संपादक व सहसंपादिका यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

श्री. संजीवन व सौ. मिना चव्हाण, दिघी (पुणे) यांच्या घरातील गौराई समोर साकारले 'वारी पंढरीची' हे आकर्षक दृश्य

श्री. संजीवन व सौ. मिना चव्हाण, दिघी (पुणे) यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

श्री. रामचंद्र व सौ. लता पडगे, नागठाणे (सातारा) यांच्या घरच्या गौराई

श्री. प्रशांत व सौ. प्रियांका चव्हाण, नेरुळ (नवी मुंबई) यांच्या घरच्या गौराई

श्री. सागर व सौ. सिमा चव्हाण, घणसोली (नवी मुंबई) यांच्या घरच्या गौराई

सुहास महांगे, मु. पो. विंग जि. सातारा यांच्या घरच्या गौराई

संजय लिमकर, गिरगांव (मुंबई) यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

डॉ. निलेश राणे यांच्या घरातील गणपती, सोबत कृ. अवनिश निलेश राणे

पत्रकार संजय पंडीत, ठाणे यांच्या घरील बाप्पा

साईनाथ भोईर, शिळगांव (ठाणे) यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

निकित पाटील, अंबरनाथ (ठाणे) यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

लासलगाव पोलीस स्टेशनचे सहा. पोलीस निरीक्षक भास्करराव शिंदे, संपादक अभय पाटील व डोंगरे दादा यांचे विचूर येथे पत्रकार सुनील क्षिरसागर यांच्या घरी गौरी-गणपती दर्शन

मंगेश औटी, नवी मुंबई यांच्या घरच्या गौराई व गणपती बाप्पा

ह. भ. प. तुषार पावशे मु.बामळी पो.वळकण ता. कल्याण जि. ठाणे यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

चंद्रकांत धोंडिबा साळेकर गाव घणसोली जिल्हा ठाणे यांच्या घरच्या गौराई

शिवाजी औसेकर, केज, जिल्हा बीड यांच्या घरच्या गौराई

अमोल यंडाईत, चिखली जि. बुलडाणा यांच्या घरचा गणपती बाप्पा

उषा होमकर, टाकळी ढोकेश्वर, ता. पारनेर जि. अहिल्यानगर यांच्या घरचे गौरी गणपती

अतुल सैद सर, टाकळी ढोकेश्वर जि. अहिल्यानगर त्यांच्या घरातील गौरी गणपती

भूषण वडेकर, रा. महालक्ष्मी नगर न. २, नागपूरयांच्या घरचा गणपती बाप्पा

ईद-ए-मिलाद, गणपती विसर्जन मिरवणूकीच्या पार्श्वभूमीवर ५ - ६ सप्टेंबर रोजी शहरातील वाहतुक व्यवस्थेत बदल

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि.०१, चंद्रपूर : चंद्रपूर शहरात

दिनांक ०५ सप्टेंबर २०२५ रोजी

ईद-ए-मिलाद निमित्त आयोजित

जुलूस व रॅली तसेच दिनांक ०६

सप्टेंबर २०२५ रोजी गणपती विसर्जन

मिरवणुकीमुळे शहरातील वाहतुक

व्यवस्थेत बदल करण्यात आला आहे.

ईद-ए-मिलाद निमित्त ५ सप्टेंबर

रोजी सकाळी ८ वाजतापासून दुपारी

३ वाजेपर्यंतच्या कालावधीसाठी

खालीलप्रमाणे वाहतुक वळविण्यात

आली आहे.

कोहिनुर ग्राउंड-दस्तगीर चौक-मि

लन चौक-गांधी चौक- जयंत टॉकीज

चौक-जटपुरा गेट ते प्रियदर्शनी चौक व

प्रियदर्शनी चौक- जटपुरा गेट-कस्तुरबा

रोडे कोहिनुर ग्राउंड पर्यंतचा रस्ता सर्व

प्रकारच्या वाहनाना बंद ठेवण्यात येत

आहे. तसेच सदरचा रस्ता नो पार्किंग

झोन म्हणुन घोषित करण्यात येत आहे.

नागपुकडून शहरामध्ये जाणारी वाहने

(जड वाहने वगळून) घुटकाळा, श्री

टॉकीज, पठाणपुरा परिसरात जायचे

असल्यास जुन वरोरा नाका चौकातून

उजवीकडे वळण घेऊन रामनगर- सत

केवलराम चौक- सेंट मायकल स्कुल-

सवारी बंगला चौक- नगिनाबाग ते चोर

खिडकी मार्गे शहरात प्रवेश करतील.

शहरातील नागरिकांनी नागपुर, वणी,

घुघुस, गडचांद्रकडे जाणार्या

प्रवाशांनी रहमतनगर, नगिनाबाग व

इतर परिसरातून जाण्यासाठी बिनबा

गेट- रहेत नगर, दाताळा इत्यादी

मार्गाचा अवलंब करावा.

बळारशा व मुलकडून येणा-या

सर्व वाहनाना (जड वाहने वगळून)

शहरामध्ये जायचे असल्यास बस स्टॅंड-

एलआयसी ऑफिस-बगड खिडकी

मार्गे किंवा जुनोना चौकातून शहरामध्ये

किंवा प्रसन्ना पेट्रोल पंप कडून बाबुपेठ

प्रवेश करता येईल. ही ठिकाणे आहेत

नो पार्किंग झोन व नो हॉकर्स झोन

:-

जटपुरा गेट ते कस्तुरबा चौकपर्यंत,

जटपुरा गेट ते रामनगर रोड मार्गे राम

सेतू पुलपर्यंत, जटपुरा गेट ते प्रियदर्शनी

चौकपर्यंत, कस्तुरबा चौक ते गांधी

चौक ते जटपुरा गेट, कस्तुरबा चौक

ते अंचलेश्वर गेटपर्यंत, गांधी चौक

ते मिलन चौक ते जोड देऊळपर्यंत,

कस्तुरबा चौक ते जेल रोड चौक,

दस्तगीर चौक ते मिलन चौक, मिलन

चौक ते बजाज पॉलीटेक्निक कॉलेज,

हिंदी सिटी हायस्कूल ते रघुवंशी

गांव-चोराळा टी पॉइंट वसून बिनबा

गेट किंवा पेट्रोल पंप कडून बाबुपेठ

प्रवेश करता येईल. ही ठिकाणे आहेत

चौक ते जयंत टॉकीज, छोटा बाजार

चौक ते पाताळेश्वर मंदीर. नो-पार्किंग

व नो- हॉकर्स झोन म्हणुन घोषित

केल्याने मिरवणुक व वाहतुक मार्गावर

नागरिकांनी, व्यवसायिकांनी तसेच

गणेश विसर्जन भक्तांनी कोणत्याही

प्रकारची वाहने पार्किंग/उभी करू नये.

किंवा प्रसन्ना पेट्रोल पंप कडून बाबुपेठे

मार्गे शहरात प्रवेश करता येईल.

गणेश विसर्जन निमित्त बदल :

- ६ सप्टेंबर रोजी चंद्रपूर शहरामध्ये

गणपती विसर्जन मिरवणूक निघार

आहे. या मिरवणुक मार्गावर देखावे

पाहण्याकरीता नागरिकांनी मोठ्या

प्रमाणात गर्दी होण्याची शक्यता असते.

त्यामुळे प्रियदर्शनी चौक - जटपुरा

गेट-कस्तुरबा चौक - गांधी चौक -

जटपुरा गेट - रामनगर - संत केवलराम

चौक - ईरड नदी (रामसेतू पुल)

या मुख्य मिरवणूकीच्या पार्श्वभूमीवर

रहदारीमध्ये ६ सप्टेंबर रोजी सकाळी

६ वाजतापासून ते ७ सप्टेंबर रोजीच्या

सकाळी ६ वाजेपर्यंतच्या शहरातील

वाहतुक खालीलप्रमाणे वाहतुक वळविण्यात

आली आहे.

कोहिनुर ग्राउंड-दस्तगीर चौक-मि

लन चौक-गांधी चौक- जयंत टॉकीज

चौक -जटपुरा गेट ते प्रियदर्शनी चौक व

प्रियदर्शनी चौक- जटपुरा गेट-कस्तुरबा

रोडे कोहिनुर ग्राउंड पर्यंतचा रस्ता सर्व

प्रकारच्या वाहनाना बंद ठेवण्यात येत

आहे. तसेच सदरचा रस्ता नो पार्किंग

झोन म्हणुन घोषित करण्यात येत आहे.

नागपुकडून शहरामध्ये जाणारी वाहने

(जड वाहने वगळून) घुटकाळा, श्री

टॉकीज, पठाणपुरा परिसरात जायचे

असल्यास जुन वरोरा नाका चौकातून

उजवीकडे वळण घेऊन रामनगर- सत

केवलराम चौक- सेंट मायकल स्कुल-

सवारी बंगला चौक- नगिनाबाग ते चोर

खिडकी मार्गे शहरात प्रवेश करतील.

शहरातील नागरिकांनी नागपुर, वणी,

घुघुस, गडचांद्रकडे जाणार्या

प्रवाशांनी रहमतनगर, नगिनाबाग व

इतर परिसरातून जाण्यासाठी बिनबा

गेट- रहेत नगर, दाताळा इत्यादी

मार्गाचा अवलंब करावा.

बळारशा व मुलकडून येणा-या

सर्व वाहनाना (जड वाहने वगळून)

शहरामध्ये जायचे असल्यास बस स्टॅंड-

एलआयसी ऑफिस-बगड खिडकी

मार्गे किंवा जुनोना चौकातून शहरामध्ये

किंवा प्रसन्ना पेट्रोल पंप कडून बाबुपेठ

प्रवेश करता येईल. ही ठिकाणे आहेत

चौक ते जयंत टॉकीज, छोटा बाजार

चौक ते पाताळेश्वर मंदीर. नो-पार्किंग

व नो- हॉकर्स झोन म्हणुन घोषित

केल्याने मिरवणुक वाहतुक मार्गावर

नागरिकांनी तसेच

गणेश विसर्जन भक्तांनी कोणत्याही

प्रकारची वाहने प